

Vlaanderen
is divers

VLAAMS AFSPRAKENKADER NT2

GOEDGEKEURD OP HET VLAAMS NT2-OVERLEG

20 FEBRUARI 2020

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

Amal

INHOUD

1	Algemene bepalingen	4
1.1	Doelstelling	4
1.2	Toepassingsgebied	4
1.3	Afbakening en uitgangspunten	4
1.4	Begrippen	5
1.5	Gegevensuitwisseling	6
1.6	Taakafspraken per werkingsgebied in lokaal afsprakenkader	6
1.7	Inwerkingtreding	7
1.8	Evaluatie	7
2	Organisatie van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod	8
2.1	Opmaak en oplevering behoefteplan NT2	8
2.2	Goedkeuring behoefteplan NT2 op het lokaal NT2-overleg	9
2.3	Invulling van het aanbod NT2	9
2.4	Monitoring vraag NT2 en eventuele bijsturing planning aanbod NT2	10
2.5	Evaluatie	10
3	Leervraagdetectie	11
3.1	De cursist staat centraal	11
3.2	Leervraagdetectie bij de instroom	11
3.2.1	Individueel gesprek	11
3.2.2	Testing	12
3.2.3	Advies en doorverwijzing	12
3.2.4	Aanmelding/plaatsing	13
3.3	Leervraagdetectie tijdens het NT2-traject	13
3.3.1	Trajectbegeleiding NT2	14
3.3.2	Heroriëntatie	14
3.3.3	Doorstroom naar vervolgaanbod	14
3.4	Leervraagdetectie in detentie	14
4	Erkenning certificaten en bewijzen	15
4.1	Certificaten en bewijzen in het kader van vrijstelling NT2	15
4.2	Wederzijdse erkenning (deel)certificaten en bewijzen	15
4.3	Bewijs beperkte leercapaciteiten NT2	15
5	Bijlagen	17
5.1	Bijlage 1: 'Tijdslijn oplevering behoefteplan NT2 en invulling aanbod NT2'	18
5.2	Bijlage 2: 'Criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2'	19
5.3	Bijlage 3: 'Stroomschema oriëntering'	22
5.4	Bijlage 4: 'Handleiding instaptoetsen NIVO'	23

Historiek wijzigingen en aanvullingen

Versie	Datum (aangenomen Vlaams NT2-overleg)	Wijzigingen
V01	20 februari 2020	Basisdocument
V02	5 mei 2022	<ul style="list-style-type: none"> • Toevoeging punt 3.4 'Leervraagdetectie in detentie' • Extra bepaling i.v.m. afspraken instaptoetsen NIVO onder punt 3.2.2
V03	28 november 2022	Toevoeging van punt 4.3 "Bewijs beperkte leercapaciteiten NT2"
V04	8 mei 2023	Toevoeging bijlage "Criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2"

1 Algemene bepalingen

1.1 Doelstelling

Het Vlaams afsprakenkader NT2 houdt een reeks van taakafspraken in tussen de beleidsdomeinen, Onderwijs en Vorming, Werk en Inburgering over Nederlands als tweede taal (NT2) en meer bepaald volgende aspecten:

1. de organisatie en afstemming van het opleidingsaanbod;
2. de oriëntering, niveaubepaling en leertrajecten van cursisten;
3. de attestering van taalkennis Nederlands en de wederzijdse erkenning van de studiebewijzen;
4. de samenwerking op het vlak van NT2 tussen de Centra voor Basiseducatie (CBE), de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO), de Universitaire Talencentra (UTC), de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), Syntra Vlaanderen¹ en de Agentschappen Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands Brussel (verder: Agentschappen/Huis), hierna de betrokken actoren genoemd.

1.2 Toepassingsgebied

Het Vlaams afsprakenkader NT2 is van toepassing op de organisatie van het aanbod NT2 in het kader van:

1. het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten;
2. het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten;
3. het besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 2015 tot toekenning van taken en kerntaken aan een vereniging zonder winstoogmerk als vermeld in artikel 5, §1, eerste lid, 3°, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid (o.m. toewijzing van de vroegere opdrachten van de Huizen van het Nederlands voor wat betreft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de vzw Huis van het Nederlands Brussel);
4. het decreet van 15 juli 1997 betreffende de Vlaamse Wooncode met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten;
5. het decreet van 4 juni 2003 betreffende het inwerkingsbeleid met opeenvolgende wijzigingen en bijhorende uitvoeringsbesluiten;
6. het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap 'Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding' met opeenvolgende wijzigingen en de bijhorende uitvoeringsbesluiten;
7. het besluit van de Vlaamse regering van 22 juni 2012 betreffende de gegevensverstrekking door de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs;
8. het besluit van de Vlaamse regering van 3 mei 2013 houdende uitvoering van het decreet van 18 november 2011 tot regeling van het bewijs van taalniveau, vereist door de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966;
9. het decreet van 20 april 2012 over kinderopvang voor baby's en peuters en bijhorende uitvoeringsbesluiten;
10. het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap 'Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming Syntra Vlaanderen', en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

1.3 Afbakening en uitgangspunten

Het Vlaams afsprakenkader NT2 bevat afspraken over het door de Vlaamse overheid erkende en/of gesubsidieerde en/of gefinancierde NT2-aanbod.

---

¹ Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 stelt dat het Syntra Vlaanderen wordt opgeheven: de ondernemerschapopleidingen worden geïntegreerd in het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO), het duaal leren in het departement Werk en Sociale Economie (WSE) en VDAB.

In het Vlaams afsprakenkader NT2 wordt systematisch de term ‘aanbod NT2’ gebruikt. Deze term omvat zowel het aanbod NT2 als het aanbod alfa NT2.

Een geslaagd NT2-beleid bestaat niet alleen uit het voorzien van een aanbod formele NT2-lessen, maar wordt ook gevormd door een bewust uitgedacht taalbeleid en de creatie van oefenkansen.

Onze inzichten over NT2 worden constant gevoed door praktijkervaringen en wetenschappelijk onderzoek. We zijn ons ervan bewust dat in alle maatschappelijke domeinen verwachtingen leven ten aanzien van taalverwerving. We houden rekening met die maatschappelijke context en gaan er samen met onze partners mee aan de slag.

We weten dat het verwerven van een nieuwe taal een cyclisch proces is en gevoed wordt door expliciete en impliciete input. Formele, niet-formele en informele leermomenten zijn complementair aan elkaar en versterken de taalvaardigheid.

Bij het streven naar en realiseren van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2 vertrekken we van volgende uitgangspunten:

1. Het NT2-beleid kan niet los worden gezien van een algemeen beleid dat op alle domeinen kansen creëert op duurzame participatie en integratie van anderstaligen in de samenleving waarbij de kennis van het Nederlands, niet de enige, maar wel een zeer belangrijke hefboom is.
2. Het aanbod NT2 kadert binnen een breder maatschappelijk geheel van inburgering en integratie, levenslang leren, geletterdheid en loopbaanontwikkeling. Dit houdt in dat het NT2-beleid een geïntegreerd en gedeeld beleid is, waarbij elke actor zijn verantwoordelijkheid opneemt.
3. Het uitzetten van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2 gebeurt in nauwe samenwerking tussen alle NT2-aanbieders en de regisseurs.
4. Bij het bepalen van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2 staat de leervraag van de andersstalige die Nederlands wil leren centraal.
5. Het realiseren van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2 is mogelijk dankzij sterke, gelijkwaardige partnerschappen tussen de betrokken actoren en met vertrouwen in elkaars expertise en professionaliteit.
6. We streven naar algemene afspraken en maatregelen waar mogelijk, specifieke maatregelen of afspraken omwille van de specificiteit van bepaalde doelgroep(en) waar nodig.
7. We streven ernaar dat Nederlands wordt ingebouwd in andere opleidingen. Het NT2-aanbod van CBE en CVO wordt georganiseerd binnen het geheel van het opleidingsaanbod, overeenkomstig het decreet volwassenenonderwijs.

1.4 Begrippen

Gewogen behoefte

De gewogen behoefte vertrekt vanuit de vraag, de motivatie en het leerprofiel van de cursist, aangevuld met bijkomende informatie over de mogelijkheden en beperkingen van de cursist (eigen aan de persoon zelf of zijn omgeving) en de verwachtingen van een eventuele regisseur. De gewogen behoefte is het resultaat van de leervraagdetectie en wordt meegenomen in de opmaak van het behoefteplan NT2.

NT2-aanbieders

1. Centra voor Basiseducatie (CBE);
2. Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO);
3. Universitaire Talencentra (UTC);
4. VDAB;
5. Syntra Vlaanderen.

Regisseur van het NT2-aanbod

De Agentschappen/Huis zijn verantwoordelijk voor de afstemming van vraag en aanbod NT2 (zie verder onder 2. Organisatie van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod en 3. Leervraagdetectie).

De regisseurs van de individuele NT2-trajecten erkennen deze regierol.

Regisseur van het NT2-traject

Voor sommige cursisten geldt een inspannings- of resultaatsverbintenis, in deze gevallen bepaalt de regisseur in samenspraak met de anderstalige de invulling van het NT2-traject, rekening houdend met de gewogen behoefte zoals bepaald bij de intake door het Agentschap/Huis (zie 3. Leervraagdetectie).

Het gaat om:

1. inburgeraars in het kader van hun inburgeringstraject;
2. (kandidaat-)huurders van een sociale woning in het kader van de taalkennisvereiste;
3. anderstalige werkzoekenden in een door de VDAB erkend traject naar werk;²
4. anderstaligen in het kader van een begeleidingstraject bij een OCMW.

De regisseur is in het eerste geval één van de drie Agentschappen voor Integratie en Inburgering, in het tweede geval de sociale huisvestingsmaatschappij of het sociaal verhuurkantoor, in het derde geval de VDAB en in het laatste geval het betreffende OCMW.

De regisseursrol vervalt van zodra de cursist niet meer gevat is door de inspannings- of resultaatsverbintenis.

De afspraken tussen de verschillende regisseurs zullen worden opgenomen in een (nog uit te werken en goed te keuren) bijlage.³

1.5 Gegevensuitwisseling

De betrokken actoren verbinden zich er toe om te waken over de correctheid van de gegevens die worden uitgewisseld en leven de afspraken na zoals bepaald in art. 4, §3, 1° van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de gegevensverstrekking door de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs.

1.6 Taakafspraken per werkingsgebied in lokaal afsprakenkader

Het Vlaams afsprakenkader NT2 geldt als een algemeen kader voor alle betrokken actoren. Elk Agentschap/Huis legt, binnen de krijtlijnen van dit afsprakenkader, de verdere concrete taakafspraken tussen de verschillende actoren in zijn werkingsgebied vast in een lokaal afsprakenkader. Dit wordt minstens jaarlijks geagendeerd op het lokaal NT2-overleg.

Werkingsgebieden voor de lokale NT2-overleggen en voor de opmaak van het behoefteplan NT2:

- Het werkingsgebied van **Atlas** is de **stad Antwerpen**.
- Het werkingsgebied van het **Huis van het Nederlands Brussel** is het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**.
- Het werkingsgebied van **In-Gent** is de **stad Gent**.
- Het werkingsgebied van het **Agentschap Integratie en Inburgering** omvat de **rest van het Vlaams Gewest** en is opgesplitst in (sub)regio's.

---

² Erkend traject naar werk impliceert voor de anderstalige werkzoekende een verbintenis met VDAB waarin hij/zij verplicht wordt om onder meer NT2 te volgen.

³ Op moment van goedkeuring van dit Vlaams afsprakenkader NT2 (dd. 20/2/20) was deze bijlage nog niet beschikbaar.

1.7 Inwerkingtreding

Het Vlaams afsprakenkader NT2 treedt in werking na goedkeuring op het Vlaams NT2-overleg.

1.8 Evaluatie

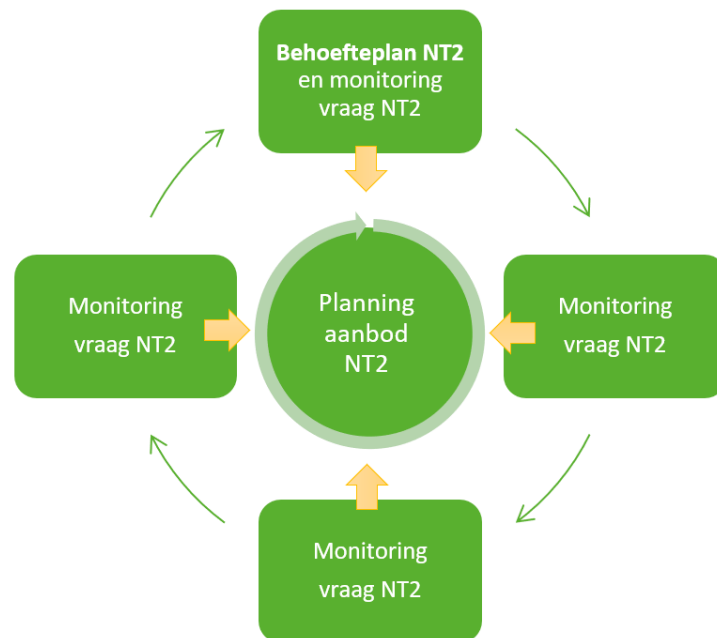
Het Vlaams NT2-overleg evalueert en actualiseert het Vlaams afsprakenkader NT2 minstens om de 5 jaar.

2 Organisatie van een behoeftegericht en behoeftegedekkend aanbod

Met dit afsprakenkader engageren de betrokken actoren zich tot het realiseren van een behoeftegericht en behoeftegedekkend NT2-aanbod in Vlaanderen en Brussel. De basis voor dit aanbod vormt het behoefteplan NT2 en de monitoring van de vraag NT2. Het behoefteplan NT2 wordt opgesteld door het Agentschap/Huis en goedgekeurd op de lokale NT2-overleggen voor het desbetreffende werkingsgebied. Dit behoefteplan NT2 wordt aangevuld door de monitoring van de vraag NT2 die op regelmatige basis wordt opgeleverd door het Agentschap/Huis.

Het behoefteplan NT2 is een analyse van de gedetecteerde NT2-vragen uit Vlaanderen en Brussel. Het is het resultaat van een cyclisch proces tussen gelijkwaardige partners. Het gaat uit van transparantie tussen de partners, zowel bij de opmaak als bij de uitvoering.

De monitoring van de vraag NT2 wordt doorheen het jaar weergegeven op basis van de meest recente kwalitatieve en kwantitatieve informatie die beschikbaar is. Deze informatie bevat ook NT2-noden uit Vlaanderen en Brussel die doorheen het jaar worden gedetecteerd en nog niet werden opgenomen in het behoefteplan NT2.

Om het aanbod op basis van het behoefteplan NT2 en de monitoring van de vraag NT2 te realiseren, wordt in de eerste plaats gekeken naar de NT2-aanbieders (zoals gedefinieerd in [1.4. Begrippen](#)). Wanneer deze partners een deel van het nodige aanbod niet kunnen organiseren, kunnen ook andere partners in aanmerking komen. De voorwaarden hiervoor worden in een (nog uit te werken en nog goed te keuren) bijlage bij dit afsprakenkader vastgelegd, en eventueel verfijnd in de taakafspraken per werkingsgebied.

De bevindingen uit de regionale evaluaties van het behoefteplan NT2, de monitoring van de vraag NT2 en het geplande aanbod NT2 worden één keer per jaar samengebracht in het Vlaams NT2-overleg.

2.1 Opmaak en oplevering behoefteplan NT2

Het Agentschap/Huis verwerft in het kader van de regie over een behoeftegericht en behoeftegedekkend aanbod NT2 een zo volledig mogelijk overzicht van de behoefte naar aanbod NT2 om een behoefteplan NT2 op te maken. De term 'behoefteplan' vatten we op als een 'plan voor een behoeftegericht en behoeftegedekkend aanbod in het

volgende schooljaar'. De opmaak van de basisjaarplanning van het NT2-aanbod gebeurt op basis van het behoefteplan NT2.

De noden en behoeften van de anderstalige (kandidaat-)cursisten zijn het uitgangspunt, daarnaast wordt ook rekening gehouden met de verwachtingen van de regisseurs van de NT2-trajecten en expertise en inzichten van alle betrokken partners.

In het behoefteplan NT2 komen minstens volgende punten aan bod:

1. Inleiding:
  - Uitgangspunten;
  - Wettelijk kader.
2. Vaststellingen:
  - Beleidskeuzes;
  - Tendensen;
  - Evaluatie aanbod vorig schooljaar.
3. Vraag NT2:
  - Instromers en herinstromers;
  - Doorstromers;
  - Vraag o.b.v. detectie in het werkveld.
4. Vertaling vraag naar aanbod:
  - Input voor opmaak planning.

Het behoefteplan NT2 wordt jaarlijks opgeleverd in maart (zie ook bijlage 'Tijdslijn oplevering behoefteplan NT2 en invulling aanbod NT2').

Het proces van de vertaling van een behoefteplan NT2 naar een planning van een aanbod NT2 is een evenwichts-oefening tussen verschillende spanningsvelden. Enerzijds is er de behoefte van de (kandidaat-)cursist, en anderzijds zijn er de randvoorwaarden die moeten vervuld zijn om een aanbod NT2 in te plannen. Het opzet is om een zo optimaal mogelijke match te vinden tussen de behoefte NT2 en de planning van het aanbod NT2, en om opportuniteiten voor de planning van het aanbod NT2 in kaart te brengen. Dit betekent geen letterlijke vertaling van de behoefte NT2 naar de planning van het aanbod NT2.

De kwantitatieve analyse van de parameters uit de intake bij het Agentschap/Huis wordt in het behoefteplan NT2 aangevuld met kwalitatieve input zowel op basis van de behoefte van de doorstromers als op basis van de behoeften die gedetecteerd werden in het werkveld. Daarnaast wordt het aanbod van het vorige schooljaar geëvalueerd zodat de bevindingen hieruit kunnen worden meegenomen bij de opmaak van de nieuwe basisjaarplanning. Hiervoor wordt o.a. gebruik gemaakt van gegevens uit de NT2-monitor van AHOVOKS.

2.2 Goedkeuring behoefteplan NT2 op het lokaal NT2-overleg

Het behoefteplan NT2 wordt voorgesteld, besproken en goedgekeurd op het lokale NT2-overleg. Nadat het behoefteplan NT2 is goedgekeurd, worden er op het lokale NT2-overleg afspraken gemaakt over de concrete realisatie ervan.

2.3 Invulling van het aanbod NT2

De criteria die de basis vormen voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2 zijn terug te vinden in de bijlage 'criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2'.

De NT2-aanbieders vertrekken bij de opmaak van de basisjaarplanning van het aanbod NT2 vanuit het behoefteplan NT2. Het Agentschap/Huis gaat regionaal na of het behoefteplan gerealiseerd wordt. Hiervoor wordt tijdig met elkaar in overleg gegaan over de afstemming van de planning in functie van een behoeftegericht en behoeftegedekkend aanbod.

De betrokken actoren beklemtonen het belang om hierbij voldoende ruimte te laten om in te spelen op nieuwe en onverwachte opportuniteiten en uitdagingen en om samen na te denken over experimenteel aanbod dat een antwoord biedt op bijzondere vragen.

In de taakafspraken per werkingsgebied worden afspraken gemaakt over de publicatie en het elektronisch ter beschikking stellen van de basisjaarplanning van het NT2-aanbod (zie ook bijlage 'Tijdslijn oplevering behoefteplan NT2 en invulling aanbod NT2').

Na oplevering van het behoefteplan NT2 zal het Agentschap/Huis op geregelde tijdstippen in gesprek gaan met de NT2-aanbieders om een optimale afstemming van vraag en aanbod NT2 te realiseren. De afspraken hierrond worden vastgelegd in de lokale afsprakenkaders.

De werkingsgebieden van de NT2-aanbieders kunnen elkaar overlappen en kunnen ook vallen onder het werkingsgebied van meerdere Agentschappen/Huis. Waar nodig wordt op initiatief van het Agentschap/Huis extra overleg ingelast om af te stemmen.

2.4 Monitoring vraag NT2 en eventuele bijsturing planning aanbod NT2

Het behoefteplan NT2 wordt doorheen het jaar aangevuld met een monitoring van de vraag NT2. De monitoring van de vraag NT2 geeft de analyse van de parameters uit de intake bij het Agentschap/Huis weer op basis van de recentste beschikbare data. Daarnaast wordt hier ook kwalitatieve input weergegeven (zowel op basis van de noden van de doorstromers als op basis van de noden die gedetecteerd werden in het werkveld) die niet eerder werd opgenomen in het behoefteplan NT2 en alsnog een invloed kan hebben op de planning van het aanbod NT2.

Deze monitoring van de vraag NT2 wordt in maart, juni, september en december opgeleverd door het Agentschap/Huis. De publicatie van de monitoring van de vraag NT2 kan resulteren in:

- een verschuiving in het reeds geplande basisjaaraanbod NT2 (bijvoorbeeld vervangen van gepland aanbod NT2 door alternatief aanbod NT2);
- het bijplannen van aanbod NT2;
- het schrappen van reeds gepland aanbod NT2.

De NT2-aanbieders en het Agentschap/Huis stemmen hierover onderling af. De afspraken hierrond worden opgenomen in de taakafspraken per werkingsgebied.

2.5 Evaluatie

De jaarlijkse evaluatie van het behoefteplan NT2, de monitoring van de vraag NT2 en het geplande aanbod NT2 gebeurt in nauwe samenwerking met alle actoren en wordt besproken op het lokale NT2-overleg. Het Vlaams NT2-overleg kan op basis van de regionale evaluaties bovenlokale tendensen in kaart brengen, regio-overschrijvende problemen detecteren en eventuele oplossingen voorstellen. De uniforme opmaak van het behoefteplan NT2 biedt hiertoe vele mogelijkheden.

3 Leervraagdetectie

3.1 De cursist staat centraal

Leervraagdetectie vertrekt vanuit de vraag en de motivatie van de kandidaat-cursist zelf. De initieel verwoorde ‘persoonlijke wens’ wordt tijdens de intake aangevuld met bijkomende info over de mogelijkheden en beperkingen van de kandidaat-cursist. Hierbij gaat de aandacht niet alleen naar de leervraagdetectie, maar ook naar detectie van persoons- en contextkenmerken. Het resultaat is de ‘gewogen’ behoefte, de meest realistische/wenselijke benadering van een behoefte van de kandidaat-cursist en daarom richtinggevend voor een individuele oriëntering naar een passend aanbod en voor behoefteanalyses.

Om de gewogen behoefte correct te detecteren, is het bovendien van belang om, naast de wensen van de cursist, ook de verwachtingen van de regisseurs te kennen. Binnen het (leer)traject van de cursist zijn er immers verschillende regisseurs (onder andere VDAB, OCMW en inburgering) die mee de gewogen behoefte van de cursist bepalen. Om tussen die regisseurs een coherente begeleiding op te zetten, is het uitgangspunt dat het leerproces van de cursist centraal staat. Het vertrekpunt is dan het integrale traject van de cursist waarvan NT2 een onderdeel is. Ook de lesgever/trajectbegeleider dient hierin erkend te worden, aangezien hij de cursist gedurende een lange tijd begeleidt en eveneens een zicht heeft op de noden, vorderingen en leervraagevoluitie.

3.2 Leervraagdetectie bij de instroom

Het Agentschap/Huis heeft de decretale opdracht om een gecoördineerde en geobjectiveerde intake uit te voeren voor anderstaligen die Nederlands willen leren. Een kwalitatieve en klantvriendelijke intake leidt tot een inhoudelijk correcte en neutrale leervraagdetectie en bijhorende correcte en neutrale adviesbepaling en doorverwijzing. De behoeftegerichte intake is ook bepalend voor de afstemming van vraag en aanbod en de opmaak van het behoefteplan.

Leervraagdetectie is een momentopname bij (her)aanvang van het traject van een cursist. Behoeften en noden zowel op het vlak van leren als in het leven van de cursist, kunnen wijzigen tijdens het traject van de cursist.

Alle anderstaligen vanaf 16 jaar (of 15-jarigen die de eerste twee leerjaren van het secundair onderwijs hebben gevolgd) die nog geen (deel)certificaat NT2 hebben, worden doorverwezen naar het Agentschap/Huis. Kandidaat-cursisten die wel beschikken over een (deel)certificaat NT2, kunnen eveneens een beroep doen op de dienstverlening van het Agentschap/Huis, maar kunnen eventueel ook rechtstreeks bij de NT2-aanbieder terecht. Hierover kunnen taakafspraken gemaakt worden per werkingsgebied.

Het Agentschap/Huis verzekert een objectieve en behoeftegerichte intake die bestaat uit een individueel gesprek (waarin o.a. wordt gevraagd naar het aantal jaren scholing, de talenkennis, de leerbehoefte en de verblijfsdocumenten⁴) en eventueel de afname van een cognitieve-vaardigheidentest (covaartest), een lees- en schrijftest en/of een instaptoets.

3.2.1 Individueel gesprek

In een individueel gesprek wordt gepeild naar de persoonlijke voorkeur, de mogelijkheden en de beperkingen van de kandidaat-cursist (eigen aan de persoon zelf of zijn omgeving).

---

⁴ Kandidaten die niet beschikken over geldige verblijfsdocumenten, worden geïnformeerd over mogelijke taal oefenkansen en/of zelfstudiemogelijkheden.

3.2.2 Testing

In het kader van een objectieve en behoeftegerichte intake kunnen op dit moment volgende testen afgenomen worden:

Covaartest

Het Agentschap/Huis kan een cognitieve-vaardigheidstest (covaartest) afnemen.⁵ Dit wordt bepaald op basis van het 'stroomschema oriëntering' (zie bijlage).

De covaartest is een test die peilt naar de leervaardigheid en biedt een handvat in de bepaling van het NT2-traject van een kandidaat-cursist. Het is een objectief onderdeel van de intake en kan de adviesbepaling verder optimaliseren en professionaliseren, maar is niet allesbepalend. De test is slechts een hulpmiddel om de beginsituatie van een kandidaat-cursist in kaart te brengen en blijft een momentopname, beïnvloed door allerlei externe factoren.

Lees- en schrijftest

Het Agentschap/Huis kan een lees- en schrijftest afnemen van een kandidaat-cursist. De lees- en schrijftest is een instrument om in te schatten of iemand niet, zwak of gealfabetiseerd is en wordt afgenomen bij een kandidaat-cursist bij twijfel over de alfabetiseringsgraad (bijvoorbeeld een kandidaat-cursist die als moedertaal een taal heeft die in een ander dan het Latijns alfabet wordt geschreven, of een kandidaat-cursist die nooit of nauwelijks school heeft gelopen). Bij twijfel over de alfabetiseringsgraad wordt voor verdere testing doorverwezen naar een CBE of CVO.

Instaptoets

De testing van elders verworven competenties inzake NT2 van kandidaat-cursisten die zich willen inschrijven in een NT2-opleiding bij een CVO gebeurt via de instaptoets NIVO.

De instaptoets wordt afgenomen door medewerkers van het Agentschap/Huis of een CVO die hiervoor werden opgeleid, volgens de afspraken rond afname instaptoetsen.⁶

De instaptoets mag enkel afgenomen worden volgens de laatste versie van de handleiding (zie bijlage 'Instaptoetsen NIVO – Handleiding'), waarin bepaald wordt voor welke doeleinden de instaptoets kan afgenomen worden en volgens welke modaliteiten. De betrokken actoren verbinden zich ertoe de toetsen en/of (delen van) de inhoud ervan niet te verspreiden en/of te delen met andere organisaties. Deze afspraak maken bijkomende samenwerkingsovereenkomsten en geheimhoudingsverklaringen overbodig.

3.2.3 Advies en doorverwijzing

Voor de adviesbepaling baseert het Agentschap/Huis zich op het 'stroomschema adviesbepaling type NT2-traject' uit het 'denkkader oriëntering' (zie bijlage 'Handleiding denkkader oriëntering').

Bij het bepalen van het advies wordt rekening gehouden met volgende criteria:

1. Alfabetisering (op basis van scholing of een lees- en schrijftest);
2. Scholingsniveau;

---

⁵ De covaartest werd in 2003, in opdracht van het departement Onderwijs, ontwikkeld door het centrum voor schoolpsychologie van de Katholieke Universiteit Leuven. In de gebruikershandleiding van de covaartest (Verboven, Buyse, Magez & Verschuieren, 2004) worden de doelgroep, de manier van afname, de verbetering, de interpretatie van de covaarscores en de bijhorende oriëntering bepaald.

⁶ De Agentschappen/Huis voorzien jaarlijks minstens één opleiding voor mogelijke toetsafnemers uit de CVO. Concrete afspraken hierover worden gemaakt op het lokaal NT2-overleg.

3. Eventuele covaarscore (op basis van een cognitieve-vaardigheidentest);
4. Niveau Nederlands (op basis van studiebewijs of instaptoets);
5. Kennis van andere talen;
6. Bijkomende informatie (bijvoorbeeld motivatie, persoonlijke situatie).

Bovenstaande parameters zijn hiërarchisch gerangschikt, dit wil zeggen dat bijvoorbeeld scholingsniveau een zwaarder gewicht heeft dan kennis van andere talen.

Op basis van bovenstaande parameters geeft het Agentschap/Huis een advies. Dit advies is bindend wat betreft het instapniveau en de snelheid van leren.⁷

De doorverwijzing komt in principe overeen met het advies. In volgende gevallen kan de doorverwijzing naar een NT2-aanbieder afwijken van het advies:

1. Indien het gaat om een behoeftegericht aanbod voor specifieke doelgroepen.⁸
2. Indien een kandidaat-cursist niet binnen een redelijke termijn en binnen een redelijke afstand kan starten in een passend aanbod NT2. Het initiatief en de coördinatie liggen bij het Agentschap/Huis en is slechts van toepassing nadat effectief is aangetoond dat de kandidaat-cursist niet binnen een redelijke termijn en binnen een redelijke afstand kon starten in een passend aanbod NT2.

3.2.4 Aanmelding/plaatsing

De dienstverlening van het Agentschap/Huis is neutraal en onafhankelijk. Het Agentschap/Huis respecteert in principe de vrije keuze van de kandidaat-cursist en biedt een volledig en objectief overzicht van elk passend aanbod NT2. Hierbij wordt wel rekening gehouden met de eventuele verwachtingen van de regisseur (bijvoorbeeld inzake intensiteit, plaats, tijdstip en startmoment). Dit kan in de praktijk betekenen dat de kandidaat-cursist doorverwezen wordt naar een specifiek aanbod bij een welbepaalde NT2-aanbieder.

Bij de aanmelding/plaatsing komen volgende parameters aan bod:

1. Gewenste vaardigheid (mondeling en/of schriftelijk);
2. Gewenst lesmoment;
3. Gewenste lesfrequentie;
4. Gewenste lesplaats;
5. Gewenst startmoment;
6. Gewenste onderwijsvorm (bijvoorbeeld gecombineerd traject, zelfstudie, afstandsonderwijs).

De kandidaat-cursisten krijgen bij de aanmelding/plaatsing ook informatie mee over:

1. De kostprijs (al dan niet gedeeltelijke vrijstelling inschrijvingsgeld, cursusmateriaal);
2. Eventuele vervolgtrajecten.

De inschrijving gebeurt door CBE, CVO of UTC. Het Agentschap/Huis kan eventueel ook inschrijven, dit wordt vastgelegd in de taakafspraken per werkingsgebied.

3.3 Leervraagdetectie tijdens het NT2-traject

Leervraagdetectie en leervraagontwikkeling zijn een cyclisch en evoluerend gegeven.

Op basis van nieuwe inzichten, opportuniteiten of een wijziging in de persoonlijke situatie van een anderstalige cursist kan de leervraag evolueren. Voor heel wat kandidaat-cursisten die nog geen Nederlands kennen, is het vaak nog te vroeg en misschien te weinig relevant om al de leervraag met betrekking tot het 'perspectief' van de

---

⁷ Zie art. 46/1 van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

⁸ Bijvoorbeeld een opleiding voor anderstalige ouders van schoolgaande kinderen die georganiseerd wordt in de school van de kinderen of een opleiding die georganiseerd wordt in een penitentiaire instelling.

cursist te bevragen. De leervraag van de cursisten ontwikkelt zich naarmate ze onderwijs volgen. Veel cursisten stappen in met heel brede verwachtingen. Vaak wordt de leervraag bij cursisten pas na een aantal modules gericht. Leertrajectbegeleiding in de loop van het traject is dan ook aangewezen.

Uit de intake kan, naast het advies, relevante informatie komen voor de leerkrachten en trajectbegeleiders voor het verdere verloop van het leertraject. Deze informatie mag evenwel niet gebruikt worden als alles determinerende informatie. Behoeften en leervragen kunnen immers wijzigen en moeten soms nog ontwikkeld worden.

3.3.1 Trajectbegeleiding NT2

Cursisten die al een leertraject afgelegd hebben of starten met hun leertraject, hebben veelal ook een bredere vraag die ruimer gaat dan enkel 'Nederlands leren'. Het is de rol van de leerkracht en/of trajectbegeleider van de NT2-aanbieder om de individuele cursist daarin te begeleiden en de leervragen correct te detecteren.

Nieuwe leervragen die relevant zijn voor het behoefteplan NT2 worden bij de opmaak hiervan doorgegeven aan het Agentschap/Huis. Hierrond kunnen afspraken worden gemaakt per werkingsgebied.

3.3.2 Heroriëntatie

Na de start van de cursus kan de NT2-aanbieder de cursist heroriënteren. Wanneer na de doorverwijzing uit de lespraktijk blijkt dat de cursist toch niet naar het meest geschikte NT2-aanbod doorverwezen werd, kan men deze alsnog naar een ander NT2-aanbod doorverwijzen. Dit gebeurt op initiatief van de NT2-aanbieder waarnaar de cursist in eerste instantie werd doorverwezen en altijd mits een grondige motivering die in het cursistendossier wordt opgenomen. Het betrokken Agentschap/Huis wordt geïnformeerd over de heroriëntering en de reden daartoe.

3.3.3 Doorstroom naar vervolgaanbod

Het is belangrijk dat de doorstroom naar een vervolgaanbod bij een andere NT2-aanbieder of een vervolgetraject bij een partner, in optimale omstandigheden verloopt. De betrokken actoren zien hierop toe, onderhouden een goede onderlinge communicatie en ondernemen gerichte acties inzake doorstroombegeleiding om een warme overdracht van de cursist te faciliteren. Dit gebeurt in afstemming met de regisseur (indien van toepassing).

Wanneer de cursist gedurende minstens 6 maanden geen opleiding gevolgd heeft en wil instappen in een vervolgaanbod, wordt er opnieuw een behoeftegerichte intake afgenomen, door de NT2-aanbieder of door het Agentschap/Huis.

3.4 Leervraagdetectie in detentie

Ook voor cursisten in detentie wordt er gestreefd naar een NT2-aanbod waarbij de cursist maximaal centraal staat. Een aanbod NT2 in detentie dat meer afgestemd is op de specifieke context en de noden van de doelgroep wordt omschreven in [de Vlaamse Leidraad voor het onderwijsaanbod in de gevangenissen](#). De betrokken actoren engageren zich om invulling te geven aan dit aanbod voor kandidaat-cursisten in detentie.

Om uitvoering te geven aan dit NT2-aanbod in detentie vindt de leervraagdetectie door het Agentschap/Huis plaats nadat de cursist het voortraject NT2 in detentie heeft doorlopen. Het Agentschap/Huis zal na deze intake doorverwijzen naar het vervolgaanbod NT2 dat aansluit bij de mogelijkheden en beperkingen van de cursist. Het betreft hier een uitzondering op de decretale opdracht van het Agentschap/Huis, enkel van toepassing bij de uitvoering van een gecoördineerde en geobjectiveerde intake voor anderstaligen die Nederlands willen leren binnen detentie."

4 Erkenning certificaten en bewijzen

4.1 Certificaten en bewijzen in het kader van vrijstelling NT2

Alle betrokken actoren in dit Vlaams afsprakenkader NT2 erkennen de door CBE, CVO en UTC uitgereikte **certificaten** en de door het Agentschap/Huis afgeleverde **bewijzen van taalniveau Nederlands** (op basis van de certificerende testen Nederlands) als bewijs van vrijstelling voor het NT2-luik of als instapvoorwaarde in het kader van:

1. een inburgeringstraject;
2. een door de VDAB erkend traject naar werk voor anderstalige werkzoekenden;
3. een begeleidingstraject bij een OCMW;
4. de taalkennisvereiste voor (kandidaat-)huurders van een sociale woning.

4.2 Wederzijdse erkenning (deel)certificaten en bewijzen

Alle betrokken actoren in dit Vlaams afsprakenkader NT2, met uitzondering van de UTC, erkennen:

1. de door CBE en CVO uitgereikte **(deel)certificaten**;
2. de door het Agentschap/Huis afgeleverde **bewijzen van instapniveau Nederlands** (op basis van de instaptoetsen NIVO), in functie van een verdere NT2-opleiding bij een CVO;
3. de door het Agentschap/Huis afgeleverde **bewijzen van taalniveau Nederlands** (op basis van de certificerende testen Nederlands), in functie van attestering.

4.3 Bewijs beperkte leercapaciteiten NT2

Alle betrokken actoren in dit Vlaams afsprakenkader NT2 erkennen de door de NT2-aanbieders (centra⁹) uitgereikte bewijzen van beperkte leercapaciteiten i.f.v. het inburgeringstraject. Een inburgeraar waaraan een bewijs van beperkte leercapaciteiten NT2 wordt toegekend, wordt vrijgesteld voor het behalen van de doelstellingen van het vormingspakket NT2 in het inburgeringstraject.

Beperkte leercapaciteiten voor NT2 i.f.v. het inburgeringstraject worden vastgesteld door het centrum. Het proces dat hiertoe doorlopen wordt kadert binnen het grotere geheel van leertrajectbegeleiding door het centrum, waarbij het centrum in samenspraak met de inburgeraar een leertraject vastlegt of bijstuurt dat rekening houdt met de competenties, het perspectief en eventuele bijkomende (ondersteunings)noden van de inburgeraar.

Binnen het centrum wordt het toekennen van beperkte leercapaciteiten beslist door minstens 2 leerkrachten en een trajectbegeleider. De beslissing kan enkel genomen worden bij een inburgeraar die voldoende gemotiveerd is en voldoende inspanningen heeft geleverd. Dit wordt beoordeeld op basis van actieve deelname aan het aanbod NT2. Er is geen of onvoldoende actieve deelname als de leerkracht na het doorlopen van de module/cursus oordeelt dat één of meer van deze punten van toepassing zijn (niet exhaustieve lijst):

- Het niet of niet tijdig indienen van taken
- Ongeïnteresseerd in de les zitten
- Passieve houding tonen tijdens de les door onvoldoende motivatie
- Storend gedrag vertonen
- Zich niet aan afspraken houden

Indien er voldoende motivatie en inspanning getoond werd, kunnen beperkte leercapaciteiten vastgesteld worden als de inburgeraar de leerdoelstellingen niet behaalt, na minstens één keer eenzelfde module/cursus

---

⁹ De centra zoals vermeld in artikel 2, 4° van het decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid van 7 juni 2013.

hernomen te hebben waarbij er ondersteuning werd geboden. Het centrum geeft invulling aan de ondersteuning vanuit de leertrajectbegeleiding, op maat van de noden van de inburgeraar en passend in het leertraject van de inburgeraar. Beperkte leercapaciteiten kunnen enkel vastgesteld worden als alle mogelijkheden tot heroriëntering van de inburgeraar in beschouwing werden genomen binnen de leertrajectbegeleiding en als er geen verdere heroriëntering naar een meer passend alternatief traject meer mogelijk is.

Volgende zaken kunnen indicator zijn voor beperkte leercapaciteiten. Het betreft een niet exhaustieve lijst die hier als voorbeeld wordt opgenomen. Binnen het centrum zal worden bepaald welke stappen worden gezet i.f.v. aanpassen/bijsturen/ondersteunen van het leertraject van de inburgeraar als één of meerdere van onderstaande zaken wordt opgemerkt.

- De inburgeraar heeft geheugenproblemen.
- Zelfinzicht: de inburgeraar kent zichzelf niet goed, net als sterke en zwakke punten, kan zichzelf moeilijk in vraag stellen.
- Cognitieve flexibiliteit: de inburgeraar heeft moeite met zich aanpassen aan veranderende of nieuwe situaties.
- De inburgeraar heeft het moeilijk met (of kan zich niet) inleven in situaties.
- De inburgeraar heeft moeite met probleemoplossend vermogen.
- De inburgeraar kan geen feedback toepassen.
- De inburgeraar begrijpt geen instructies.
- De inburgeraar is niet zelfstandig.
- De inburgeraar heeft een slechte concentratie.
- De inburgeraar kan moeilijk gebruik maken van hulpmiddelen, heeft problemen met structureren en organiseren.
- Het tempo: het tempo van de inburgeraar is duidelijk lager dan dat van andere cursisten in dezelfde groep en dan het te verwachten tempo van een groep op niveau x.
- IQ: de inburgeraar is niet leerbaar ('ondergrens').

Het vaststellen van beperkte leercapaciteiten NT2 i.f.v. het inburgeringstraject is een proces dat doorlopen wordt voor elke individuele inburgeraar en dat er voor elke inburgeraar anders uitziet. Doordat er rekening wordt gehouden met alle verschillende elementen in elk individuele dossier, kan bijkomend overleg of bijkomende afstemming tussen de betrokken actoren nodig zijn, ondanks het kader dat in dit punt is opgenomen.

Beperkte leercapaciteiten i.f.v. het inburgeringstraject weerhouden de inburgeraar er geenszins van om verder te blijven leren. De centra kunnen vanuit de leertrajectbegeleiding bepalen welk soort traject het best aansluit bij de noden van de inburgeraar. Inburgeraars worden aangemoedigd te blijven leren. Een inburgeraar die na afronding van zijn inburgeringstraject (met attest beperkte leercapaciteiten voor NT2) alsnog de doelstellingen voor het vormingsonderdeel NT2 behaalt, kan zijn dossier opnieuw laten openen bij de agentschappen en kan alsnog het inburgeringsattest krijgen (mits er geen beperkte leercapaciteiten werden vastgesteld voor een ander vormingsonderdeel).

De richtlijnen voor vaststelling van beperkte leercapaciteiten zullen twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd worden en eventueel bijgesteld. De betrokken actoren zullen daartoe een monitoring opzetten.

5 Bijlagen

Bijlage 1: 'Tijdslijn oplevering behoefteplan NT2 en invulling aanbod NT2'

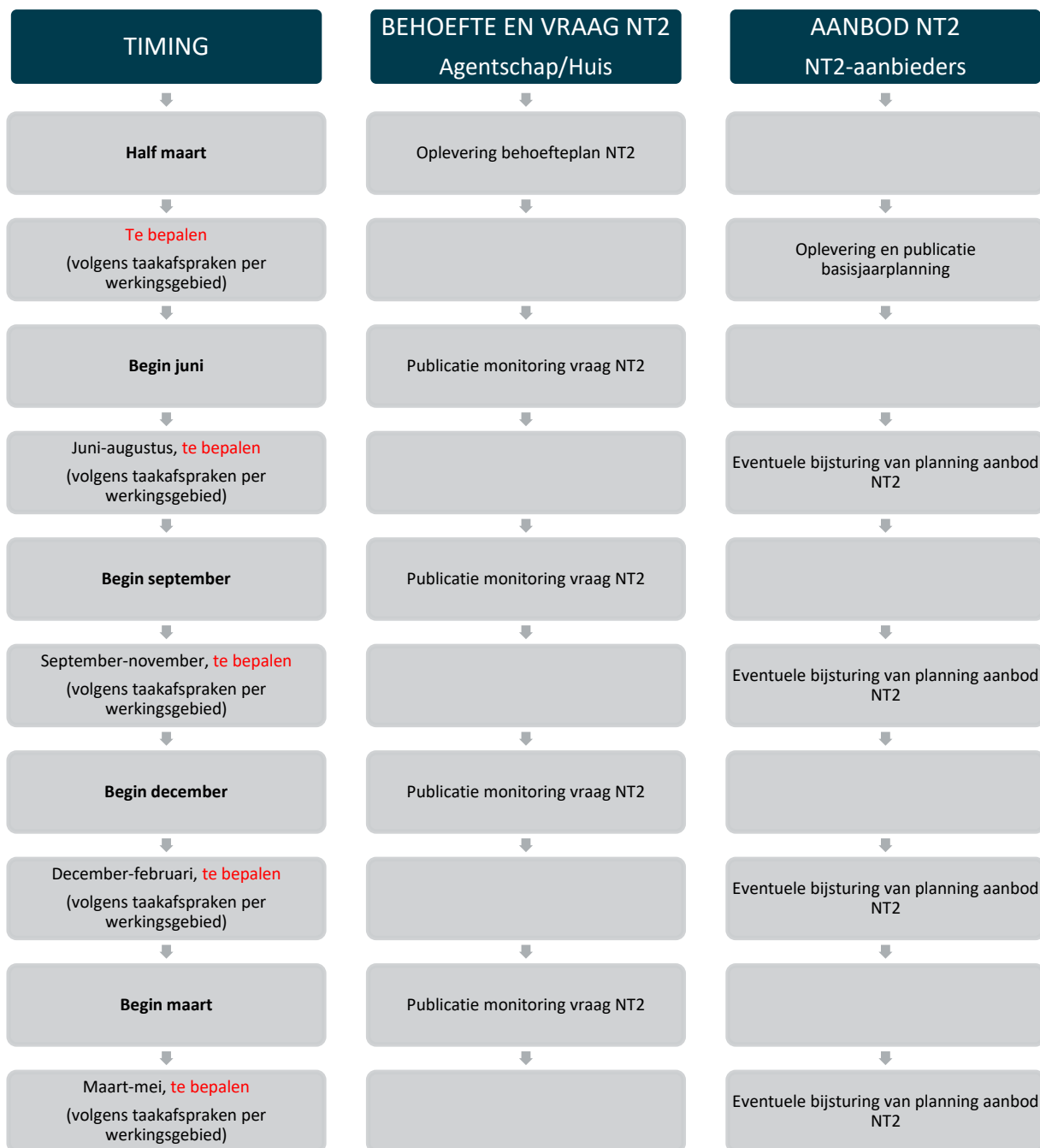
Bijlage 2: 'Criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2'

Bijlage 3: 'Stroomschema oriëntering'

Bijlage 4: 'Handleiding instaptoetsen NIVO'

Bijlage 5: 'Afspraken tussen de regisseurs' (nog uit te werken)

5.1 **Bijlage 1: 'Tijdslijn oplevering behoefteplan NT2 en invulling aanbod NT2'**

5.2 Bijlage 2: ‘Criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod NT2’

Deze bijlage definieert de criteria voor een behoeftedekkend en behoeftegericht NT2-aanbod.¹⁰

Zoals het Vlaams afsprakenkader NT2 stelt gebeurt het uitzetten van een behoeftegericht en behoeftedekkend aanbod NT2 in nauwe samenwerking tussen alle NT2-aanbieders en de regisseurs. Daarbij staat de leervraag van de anderstalige die Nederlands wil leren centraal¹¹. Met deze bijlage engageren alle betrokken partijen zich ertoe een aanbod in te richten dat maximaal rekening houdt met het klantenperspectief. Deze bijlage geeft een gezamenlijk streven weer naar een aanbod NT2 dat behoeftedekkend en behoeftegericht is. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De bijlage vormt een uitgangspunt in de gesprekken tussen NT2-aanbieders en regisseurs, wanneer het aanbod wordt opgemaakt.

Terminologie

- Leervorm: De manier waarop de (kandidaat-)cursist Nederlands wil leren, bv. via een aanbod (klassikaal, digitaal of blended), via zelfstudie, ...
- Kan starten: de cursist kan starten als eventuele randvoorwaarden (zoals kinderopvang bv.) vervuld zijn.
- Potentieel: kandidaat-cursisten die effectief kunnen starten op basis van de meest recente, beschikbare informatie. 12 kandidaat-cursisten voor aanbod CVO, 10 voor aanbod BE NT2 en 8 voor aanbod Alfa.
- Kleine regio: volgens de opdeling van de zorgregio's¹², niveau p60 of “Kleine Stad”.
- Ruime regio: volgens de opdeling van de zorgregio's, niveau p14 of “Regionale Stad”.
- Doorstroom: de cursist kan zonder onderbreking alle opeenvolgende modules volgen (schoolvakanties niet inbegrepen, met uitzondering van de zomervakantie).
- Extra (eventueel tijdelijk) aanbod: een aanbod dat wordt ingericht wanneer de wachttijd oploopt en er onvoldoende potentieel is (nadat andere types van maatwerk en differentiatie bekeken werden, zie “Bouwstenen behoeftegericht aanbod NT2” voor mogelijke opties). Over dit aanbod wordt afgestemd tussen de agentschappen/Huis en de lokale NT2-aanbieders.

Criteria behoeftedekkend aanbod NT2

Onderstaande criteria zijn de uitgangspunten voor een behoeftedekkend aanbod NT2. Deze criteria kunnen verder verfijnd worden in de lokale taakafspraken per werkingsgebied van de agentschappen/Huis.

- Passend aanbod NT2 wil zeggen dat er niet afgeweken wordt van het advies en het instapniveau en houdt rekening met (in volgorde van prioriteit) lesmoment, lesplaats (niet van toepassing bij plaatsonafhankelijk online aanbod), intensiteit en leervorm.
- Elke kandidaat-cursist kan starten in een passend aanbod NT2 binnen 3 maanden vanaf zijn/haar gewenste startdatum, zowel in de kleine als in de ruime regio.
- Van zodra er voldoende potentieel is bereikt in de kleine regio, wordt in de kleine regio aanbod ingericht. Indien er onvoldoende potentieel is in de kleine regio, wordt de ruime regio in beschouwing genomen en wordt daar aanbod ingericht van zodra er voldoende potentieel is, en maximum binnen 3 maanden na de

¹⁰ Decreet betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, artikel 46/3: “De regio over een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal, vermeld in artikel 17, tweede lid, 7°, omvat minstens de volgende taken: ... 2° opstellen van objectieve en meetbare criteria van een behoeftedekkend en behoeftegericht aanbod Nederlands als tweede taal; ...”

¹¹ Vlaams afsprakenkader NT2, 1.3 Afbakening en uitgangspunten.

¹² Zorgregiodecreet van 23 mei 2003 betreffende de indeling in zorgregio's en betreffende de samenwerking en programmatie van gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen.

gewenste startdatum van de kandidaat-cursist. Indien er ook in de ruime regio onvoldoende potentieel is, worden andere types van maatwerk en differentiatie bekeken en ingericht of wordt extra (eventueel tijdelijk) aanbod ingericht, waarin de kandidaat-cursist kan instappen maximum 6 maanden na zijn gewenste startdatum. Dit extra (eventueel tijdelijk) aanbod wordt minstens in de ruime regio, maar bij voorkeur in de kleine regio, ingericht.

- De cursist kan binnen een groep met een redelijke maximumgrootte les volgen, zodat zowel les geven als les volgen voor iedereen comfortabel en kwaliteitsvol is.
- De cursist geniet een naadloze aansluiting (doorstroom) t.e.m. richtgraad 2 in kleine regio's en t.e.m. richtgraad 4 in de ruime regio.¹³
- De cursist kan minstens binnen de ruime regio starten in een dag-, avond-, weekend- en zomeraanbod en klassikaal of gecombineerd onderwijs (n.v.t. voor 100% afstandsonderwijs).
- Het aanbod in de steden Brussel, Gent en Antwerpen voldoet aan de criteria voor de ruime regio.

Bouwstenen behoeftegericht aanbod NT2

Onder een behoeftegericht aanbod NT2 begrijpen we een aanbod NT2 dat maximaal aansluit bij de noden van de cursist. Een behoeftegericht aanbod moet daarom minstens antwoord bieden op volgende noden:

- Cursisten hebben toegang tot een passend aanbod voor wat betreft niveau, leersnelheid, lesplaats (indien van toepassing), intensiteit, lesmoment en leervorm.
- De verschillende opleidingsprofielen worden maximaal ingericht op maat van de cursist.

We kunnen een behoeftegericht aanbod opdelen in onderstaande bouwstenen.

Basisaanbod

- Modules volgens ERK-niveaus
- Maatwerk en differentiatie in de klas of vanop afstand (online), zoals graadklassen, zelfstudie met ondersteuning, kortlopende open modules, aanbod met permanente instap (zonder vaste of met heel regelmatige startmomenten), ...

Aanbod op maat

- Specifiek aanbod zoals schakelklassen, VDAB-aanbod i.f.v. een traject naar werk (zoals Sector 2, Verkoopstalent, Zorgkabined, ...), modules i.f.v. het behalen van een rijbewijs, aanbod i.f.v projecten, ...

Geïntegreerde/gecombineerde trajecten

- Combinatie NT2 en (beroeps)opleiding (zoals gelijktijdig geïntegreerde modules, NT2 en digitalisering, ...)
- Combinatie NT2 en MO
- Combinatie NT2 en werkervaringstrajecten
- Combinatie NT2 en oefenkansen

---

¹³ Naadloos impliceert niet op dag x de cursus beëindigen en op dag x+1 starten in het vervolgaanbod.

Ondersteunend aanbod

- Open modules (bv. onder de vorm van taalstages of extra conversatiemodules) voor cursisten die moeizaam vooruitgang boeken op de ERK-ladder, maar binnen hun niveau wel in de breedte kunnen groeien.
- Open Leercentra of andere formules voor cursisten die extra ondersteuning nodig hebben (bv. logopedie).
- Lezen en schrijven voor andersgealfabetiseerden
- Digi- en/of taalcoaching

Extra (eventueel tijdelijk) aanbod

- Open modules i.f.v. doorstroom naar basisaanbod, aanbod op maat of geïntegreerd/gecombineerd aanbod.
- Open leercentrum
- Oefenkansen

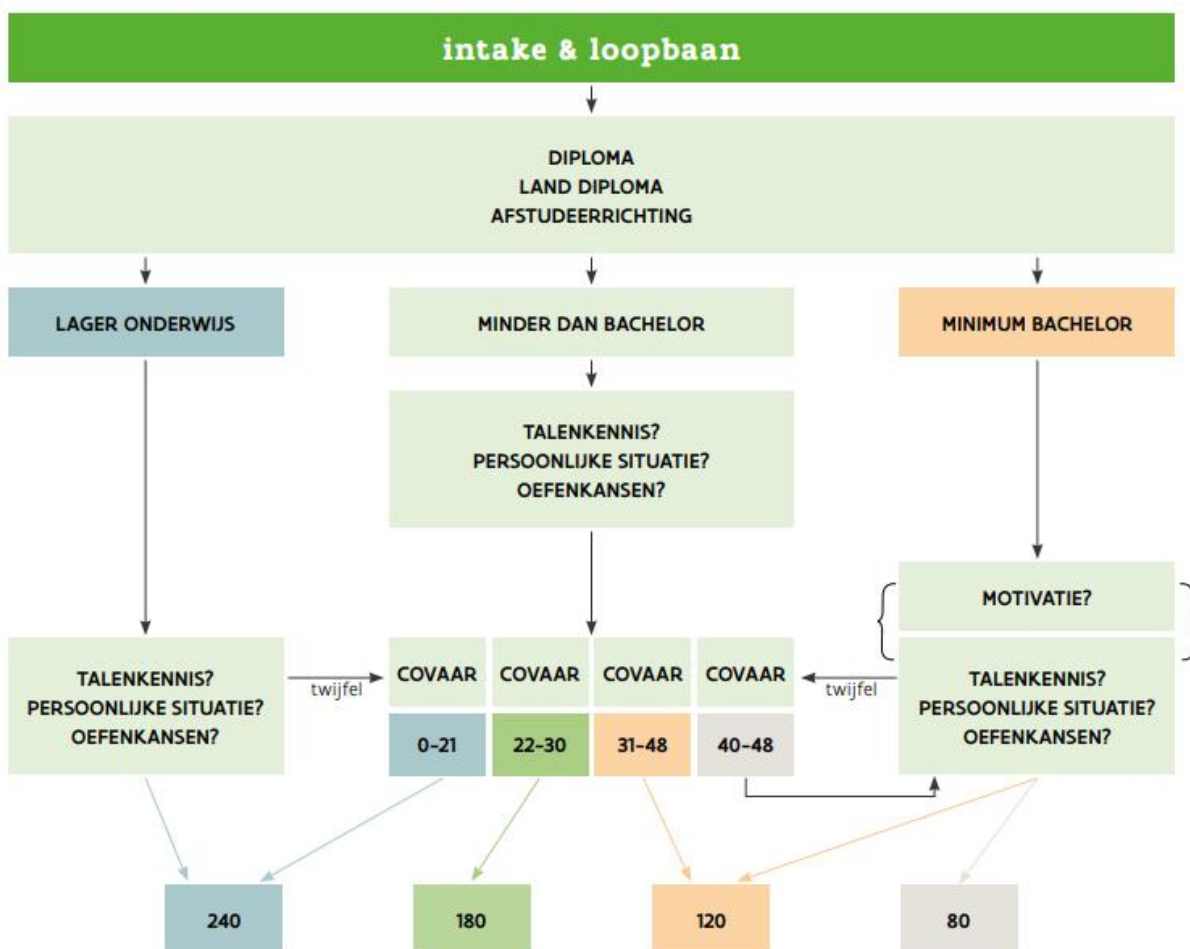
Regiogebonden aanbod

- Een aanbod op maat dat antwoorden biedt op specifieke vragen van partnerorganisaties of vragen die voortkomen uit de werking rond taal (taalbeleid, taalpromotie).

5.3 Bijlage 3: 'Stroomschema oriëntering'

Basisprincipes

- Profiel MOET MEER zijn dan alleen covaar, is altijd combinatie van meerdere factoren waarvan covaar slechts 1 parameter is.
- **Minder dan 6 jaar scholing of minimum een bachelordiploma:** neem een covaar af bij twijfel.
- **Meer dan 5 jaar scholing en minder dan een bachelordiploma:** neem altijd een covaar af.

5.4 Bijlage 4: 'Handleiding instaptoetsen NIVO'

INHOUD

1	Doelstelling	23
2	Afspraken voor de organisatie van de toetsen	24
2.1	Wie mag de instaptoets afnemen?	24
2.2	Wie mag de instaptoets afleggen?	24
2.3	Steeds een mondelinge en schriftelijke instaptoets	24
2.4	Wanneer kan je delibereren?	25
2.5	Heroriëntering	25
2.6	Spieken, circulatie van de toets en misbruik tegengaan	25
2.7	Aanpassingen bij handicaps, leerstoornissen en ziekte	25
3	Planning van de toetsafname	26
3.1	Tijdslijmieten en -indicaties per toetsdeel	26
3.2	Volgorde van de toetsafname	26
4	Vorbereiding toetsafname	27
4.1	Toetsmateriaal	27
4.2	Logistiek	27
5	Toetsafname en beoordeling	28
5.1	Eerste inschatting mondeling	28
5.2	Mondelinge instaptoets	28
5.2.1	Toetsafname: Mondelinge interactie / Spreken	28
5.2.2	Toetsafname: Luisteren	29
5.2.3	Beoordeling Mondelinge instaptoets	29
5.2.4	Eerste inschatting schriftelijk	29
5.3	Schriftelijke instaptoets	30
5.3.1	Toetsafname: Schrijven en lezen	30
5.3.2	Beoordeling Schriftelijke instaptoets	31

1 Doelstelling

De instaptoetsen NIVO zijn taaltoetsen Nederlands die bepalen in welk niveau NT2 van een CVO de kandidaat-cursist kan beginnen. De instaptoetsen NIVO worden enkel afgenomen bij kandidaten die voorkennis van het Nederlands hebben.

De instaptoetsen NIVO zijn afgestemd op de opleidingsprofielen NT2 voor CVO (2015). Hierdoor is het mogelijk om (vanaf A2 Waystage) een verschillend mondeling en schriftelijk traject NT2 te volgen. De instaptoetsen NIVO hebben dus een mondeling en een schriftelijk luik.

2 Afspraken voor de organisatie van de toetsen

2.1 Wie mag de instaptoets afnemen?

Medewerkers van de CVO en Atlas, In-Gent, Huis van het Nederlands Brussel en het Agentschap Integratie & Inburgering, die een vorming 'instaptoets NIVO voor nieuwe toetsafnemers' hebben gevolgd bij Atlas, In-Gent, Huis van het Nederlands Brussel of het Agentschap Integratie & Inburgering, mogen de testen afnemen.

Het taalniveau dat nodig is om de toetsen te kunnen afnemen en beoordelen, vind je in dit schema:

Afname van instaptoets	Taalniveau testafnemer
Instaptoets B2 & C1	C1 behaald
Instaptoets A2 t.e.m. B1 3&4	B2 behaald

2.2 Wie mag de instaptoets afleggen?

Kandidaten die zich gaan inschrijven voor een module NT2 bij een CVO A2 Waystage of hoger en die hun instapniveau nog moeten aantonen.

Vanaf zes maanden na de vorige instaptoets of vanaf zes maanden na het beëindigen van een module, gebeurt er een eerste inschatting, afhankelijk van deze inschatting wordt de kandidaat geadviseerd om de instaptoets al dan niet af te leggen. Het taalniveau kan immers veranderd zijn.

Dit kan ook sneller dan na zes maanden gebeuren, als de kandidaat kan aantonen dat de kans groot is dat het Nederlands in tussentijd is vooruitgegaan, bijvoorbeeld via zelfstudie, een Nederlandstalige partner, een Nederlandstalige werkomgeving, ...

2.3 Steeds een mondelinge en schriftelijke instaptoets

Elke kandidaat legt steeds de instaptoets in zijn geheel af, ook als de kandidaat aangeeft enkel de mondelinge of schriftelijke vaardigheden te willen verbeteren. Zo krijgen we een vollediger beeld van de kandidaat om een uitspraak te doen over het instapniveau.

Wanneer de kandidaat enkel een recent niveau heeft voor de mondelinge of de schriftelijke vaardigheden, kan je alleen voor de andere vaardigheid testen.

Voorbeeld: de kandidaat heeft B1 Threshold 1&2 mondeling behaald, maar heeft geen recent niveau schriftelijk, dan kan je de schriftelijk instaptoets afnemen.

2.4 Wanneer kan je delibereren?

Scoort de kandidaat net onder de cesuur en twijfel je daardoor of het instapniveau van de kandidaat wel overeenkomt met het resultaat, probeer dan altijd even met een collega te overleggen.

Kies je ervoor de kandidaat te delibereren, dan moet je dit motiveren.

Voorbeelden:

- De kandidaat komt op het toetsdeel 'lezen' een puntje te kort om in te stappen in A2 Waystage. Voor het toetsdeel 'schrijven' haalt de kandidaat ruimschoots het instapniveau A2 Waystage. Hij/Zij wordt gedelegeerd voor 'lezen' en kan instappen in A2 Waystage schriftelijk.
- De kandidaat komt op het toetsdeel 'luisteren' een puntje te kort om in te stappen in B1 Threshold 1&2. Voor het toetsdeel 'spreken' haalt de kandidaat ruimschoots het instapniveau B1 Threshold 1&2. Hij/Zij wordt gedelegeerd voor 'luisteren' en kan instappen in B1 Threshold 1&2 mondeling.

2.5 Heroriëntering

Een cursist kan ten allen tijde geheoriënteerd worden door één van de aanbieders NT2 als uit de lespraktijk blijkt dat de cursist niet in het gepaste aanbod les volgt. Dit gebeurt volgend de afspraken in het Vlaams Afsprakenkader NT2.

2.6 Spieken, circulatie van de toets en misbruik tegengaan

Verschillende versies A, B, C (en D) voor lezen, luisteren en schrijven

Komt de kandidaat voor de eerste keer, kies dan de instaptoets die het best aansluit bij zijn/haar interesse en leefwereld. Vraag daarbij naar de rollen en domeinen die relevant zijn voor de kandidaat. Als de kandidaat een tweede keer komt, geef je hem/haar een versie die hij/zij nog niet heeft gemaakt.

Werk met parallelle versies van de instaptoets als kandidaten naast elkaar zitten en een instaptoets voor hetzelfde instapniveau maken.

Extra hulp tijdens de toets

Je mag de kandidaat niet helpen bij het maken van de instaptoets.

Smartphones

Vraag de kandidaten aan het begin van de toets hun gsm of smartphone stil te zetten. Gsm of smartphone mag niet worden gebruikt tijdens de toets. Let ook goed op dat de toets niet wordt gefotografeerd.

Toets niet meegeven

Geef de toets niet terug aan de kandidaat, ook niet in het kader van zelfevaluatie. De toets hoeft na de correctie ook niet met de kandidaat te worden overlopen.

2.7 Aanpassingen bij handicaps, leerstoornissen en ziekte

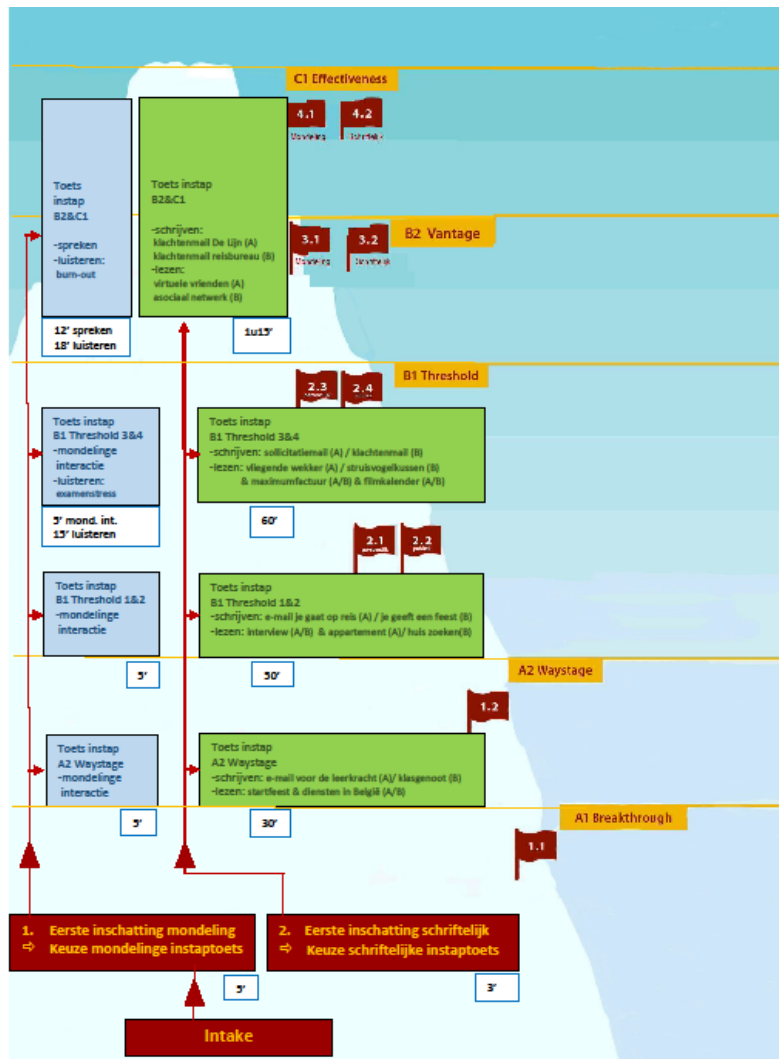
Als de kandidaat een handicap, leerstoornis of ziekte heeft en daardoor extra aanpassingen nodig heeft om de toets af te leggen, dan bekijk je wat er voor de kandidaat gedaan kan worden. Registreer de aanpassingen die je gedaan hebt in KBI Connect.

3 Planning van de toetsafname

Voorzie voldoende tijd voor de toetsafname. Hoelang een toets duurt, hangt af van het instapniveau.

3.1 Tijdslimieten en -indicaties per toetsdeel

De tijdslimieten staan telkens vermeld op de instructie van de testafnemer en van de kandidaat. Je mag bij de **mondelijke instaptoetsen** zelf beslissen wanneer je voldoende informatie hebt om de mondelinge taalvaardigheid van de kandidaat te beoordelen. De tijdslimiet is hier indicatief.

3.2 Volgorde van de toetsafname

1. Eerste inschatting mondeling
2. Instaptoets mondeling
  - Instaptoets interactie / spreken
  - Instaptoets luisteren
3. Eerste inschatting schriftelijk

4. Instaptoets schriftelijk

De testafnemer kan bepalen om een andere volgorde te hanteren in functie van de flow ter plaatse.

Op vraag van de klant kan er een pauze genomen worden tussen de verschillende opdrachten van lezen en schrijven. Bij bepaalde profielen kan de testafnemer zelf polsen of een pauze nodig is.

4 Voorbereiding toetsafname

4.1 Toetsmateriaal

Om de instaptoetsen te kunnen afnemen, is dit materiaal noodzakelijk:

- Voorblad voor toetsresultaten van de kandidaat
- Eerste inschatting mondeling
  - woordspin ‘wie ben jij?’ voor de kandidaat
  - instructies voor testafnemer
  - beoordelingsmodel eerste inschatting (voorkant)
- Mondelinge instaptoets: spreken
  - woordspinnen interactie (per instapniveau)
  - instructies voor toetsafnemer (per instapniveau)
  - instructies voor de kandidaat (enkel bij instap B2 & C1 spreken)
  - beoordelingsmodel
- Mondelinge instaptoets: luisteren (bij instap B1 3&4 en bij instap B2&C1)
  - instructies voor de toetsafnemer (bij instap B1 3&4 en bij instap B2&C1)
  - instructies en vragen voor de kandidaat (bij instap B1 3&4 en bij instap B2&C1)
  - correctiesleutel (bij instap B1 3&4 en bij instap B2&C1)
  - luisterfragment (geïnstalleerd op drager: bv. mp3-speler, laptop of vaste computer)
- Eerste inschatting schriftelijk
  - beoordelingsmodel eerste inschatting (achterkant)
- Schriftelijke instaptoets: lezen en schrijven
  - aanwijzingen verbeteren schrijfoopdrachten (optioneel)
  - instructies voor toetsafnemer (per instapniveau)
  - instructies voor kandidaat: versie A, B, C of D (per instapniveau)
  - vragen voor kandidaat: versie A, B C of D (per instapniveau)
  - correctiesleutel (lezen, per instapniveau)
  - beoordelingsmodel (schrijven, per instapniveau)

4.2 Logistiek

- Rustige toetsruimte
- Klok
- Hoofdtelefoon
- Drager voor luisterfragment

- Schrijfgierief en kladpapier
- Leesbrilletjes

5 Toetsafname en beoordeling

5.1 Eerste inschatting mondeling

De eerste inschatting mondeling is de start van de instaptoets. Hiermee bepaal je met welk niveau van de mondelinge instaptoets je begint. Je gebruikt hiervoor de woordspin ‘wie ben jij?’.

Verhouding tussen ‘intake’ en ‘eerste inschatting mondeling’

Wanneer je ook de intake van de kandidaat hebt verzorgd, heb je de kandidaat al horen praten. Je hebt dan waarschijnlijk al een eerste idee van zijn/haar taalniveau gevormd. Je mag dat aanvoelen gebruiken om je eerste inschatting op te baseren. Bepaalde vragen die al tijdens de intake aan bod kwamen hoef je niet opnieuw te stellen, maar maak tijdens de eerste inschatting mondeling voldoende ruimte om het eerste aanvoelen uit de intake te bevestigen of aan te passen.

Toetsklimaat

Stel de kandidaat gerust en zorg voor een aangename kennismaking in een veilig toetsklimaat. Probeer ervoor te zorgen dat de kandidaat zo weinig mogelijk last van examenstress ondervindt. Toch is het ook belangrijk dat de kandidaat weet dat hij/zij getest wordt en wat het testdoel is.

Je kan bij de instructie aangeven dat de kandidaat in de test niet kan mislukken. Iedereen zal Nederlands mogen leren. De test is alleen bedoeld om te bepalen in welke groep de kandidaat het best zal kunnen leren.

Toetsafname

De kandidaat stelt zich voor aan de hand van de woordspin ‘wie ben jij?’ Volg voor een correcte toetsafname de instructies voor de toetsafnemer.

5.2 Mondelinge instaptoets

Het mondelinge instapniveau wordt onafhankelijk van het schriftelijke instapniveau bepaald.

5.2.1 Toetsafname: Mondelinge interactie / Spreken

Start met de mondelinge instaptoets van het niveau uit de eerste inschatting mondeling. Volg voor een correcte toetsafname de instructies voor de toetsafnemer.

Er zijn 4 mondelinge instaptoetsen:

- Instap A2   mondelinge interactie
- Instap B1 1&2   mondelinge interactie
- Instap B1 3&4   mondelinge interactie
- Instap B2 & C1   spreken

Zijn de vragen van de gekozen instaptoets te moeilijk of te gemakkelijk voor de kandidaat? Neem dan de vragen uit de woordspin van een instapniveau lager of hoger erbij. Voor de instapniveaus A2, B1 1&2 en B1 3&4 kan je gemakkelijk wisselen van woordspin. Probeer een zo natuurlijk mogelijk gesprek te houden.

De woordspin van **instapniveau B2 & C1** heeft een andere opdracht. De kandidaat moet een monoloog houden. Op het einde van de opdracht stel je vragen aan de kandidaat. Zo kan je ook de ‘mondelinge interactie’ evalueren.

5.2.2 Toetsafname: Luisteren

Om het mondelinge instapniveau te kunnen bepalen, beoordeel je ook de luistervaardigheid.

Instapniveau A2 en instapniveau B1 1&2

Je beoordeelt de luistervaardigheid mee met de mondelinge interactie.

Varieer het gesprekstempo. Kan de kandidaat je verstaan als je in een normaal tempo spreekt of kan de kandidaat je enkel verstaan bij een traag tempo en een zeer duidelijke interactie? Dat moet je kunnen evalueren.

Instapniveau B1 2&3 en instapniveau B2 & C1

Je beoordeelt de luistervaardigheid mee met de mondelinge interactie en/of spreekopdracht. Daarnaast legt de kandidaat nog een aparte luistertoets af. Volg voor een correcte toetsafname de instructies voor de toetsafnemer.

5.2.3 Beoordeling Mondelinge instaptoets

1. Je gebruikt bij het beoordelen het beoordelingsmodel. Er is 1 beoordelingsmodel voor alle instapniveaus.
2. Per categorie lees je de omschrijvingen. Kies de omschrijving die het best bij de prestatie van de kandidaat past. Het is belangrijk dat je de categorieën onafhankelijk van elkaar beoordeelt.
- ✚ **Tip** Je kan de verklaring van enkele grammaticale termen uit de beoordelingsmodellen gebruiken. (in bijlage)
3. Je omcirkelt de score die samenhangt met de gekozen omschrijving.
4. Je kan **geen tussenscore** toekennen. Als je twijfelt tussen 2 scores, oordeel dan bij welke score het product het best aanleunt. Tel de scores op. Aan de hand van het totaal kan je in het kader onderaan het beoordelingsmodel zien wat het (voorlopige) instapniveau van de kandidaat is. Soms zal een luistertoets nog nodig zijn om het definitieve instapniveau mondeling te bepalen.
5. Bij het verbeteren van de luistertoets gebruik je de correctiesleutel. Tel de correcte antwoorden op. Bekijk in het kader onderaan de correctiesleutel wat het instapniveau van de kandidaat is.
6. Wanneer je zowel voor spreken als voor luisteren een resultaat hebt, vul je dit in op het resultatenblad. Eventueel kan je ook opmerkingen noteren, die je relevant zijn voor de lesgever, bv. iets over uitspraak, ...

5.2.4 Eerste inschatting schriftelijk

Doel van de eerste inschatting schriftelijk is het niveau van de schriftelijke instaptoets bepalen.

Je neemt de eerste inschatting schriftelijk af na de mondelinge instaptoets. Je hebt dan al een idee wat de kandidaat mondeling kan presteren. Je gebruikt deze informatie bij het bepalen van de eerste inschatting schriftelijk.

Toetsafname

Je maakt de eerste inschatting van het schriftelijke niveau van de kandidaat door:

1. mondeling te bevragen of de kandidaat inschat dat zijn/haar schriftelijke niveau beter of slechter zal zijn dan het mondelinge niveau;
2. mondeling te bevragen wat de kandidaat kan schrijven;
3. mondeling te bevragen wat de kandidaat kan lezen.

Volg voor een correcte toetsafname de instructies voor de toetsafnemer. Als de kandidaat niet spontaan antwoordt op vraag 2 en/of 3, neem je het 'beoordelingsmodel eerste inschatting' erbij en vraag je of de kandidaat bijvoorbeeld ... kan schrijven. Je overloopt de voorbeelden tot de kandidaat zegt dat hij/zij een voorbeeld niet kan schrijven/lezen.

5.3 Schriftelijke instaptoets

Het schriftelijke instapniveau wordt onafhankelijk van het mondelinge instapniveau bepaald.

5.3.1 Toetsafname: Schrijven en lezen

Je selecteert de meest geschikte schriftelijke instaptoets op basis van het resultaat van de eerste inschatting schriftelijk. Volg voor een correcte toetsafname de instructies voor de toetsafnemer.

Overzicht schriftelijke instaptoetsen

Er zijn 4 niveaus, per niveau 2 of 4 versies. Elke toets bevat 1 schrijfo opdracht en 1 tot 3 leesopdrachten.

Niveau	Versie	
Instaptoets A2 Waystage	Versie A	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Startfeest met pannenkoeken • Leesopdracht 2: Diensten in België • Schrijfo opdracht: Een e-mail voor de leerkracht
	Versie B	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Startfeest met wafels • Leesopdracht 2: Diensten in België • Schrijfo opdracht: Een e-mail voor je klasgenoot
	Versie C	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Zwembad Spet Spat • Leesopdracht 2: Vrije tijd in België • Schrijfo opdracht: Afspraak bij de gemeente
	Versie D	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Barbecue • Leesopdracht 2: Vrije tijd in België • Schrijfo opdracht: Samen sporten
Instaptoets B1 1&2 Threshold	Versie A	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Interview met Marie-Claire • Leesopdracht 2: Een appartement zoeken • Schrijfo opdracht: Je gaat op reis
	Versie B	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Interview met Susana • Leesopdracht 2: Een huis zoeken • Schrijfo opdracht: Je geeft een feest
	Versie C	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Voetbal en Nederlands • Leesopdracht 2: Een job zoeken • Schrijfo opdracht: Je gaat verhuizen
	Versie D	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Steeds minder brieven • Leesopdracht 2: Een job zoeken • Schrijfo opdracht: Je wil Nederlands leren
Instaptoets B1 3&4 Threshold	Versie A	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: De vliegende wekker • Leesopdracht 2: De MAXimumFactuur voor gezondheidszorgen (MAF)

		<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 3: Filmkalender • Schrijfopdracht: Sollicitatiemail
	Versie B	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht 1: Het struisvogelkussen • Leesopdracht 2: De MAXimumFactuur voor gezondheidszorgen (MAF) • Leesopdracht 3: Filmkalender • Schrijfopdracht: Klachtenmail
Instaptoets B2 Vantage & C1 Effectiveness	Versie A	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht: Virtuele vrienden • Schrijfopdracht: Klachtenmail De Lijn
	Versie B	<ul style="list-style-type: none"> • Leesopdracht: Asociaal netwerk • Schrijfopdracht: Klachtenmail reisbureau Sunny Tours

5.3.2 Beoordeling Schriftelijke instaptoets

1. Eerst verbeter je de leestoets. Hiervoor gebruik je de correctiesleutel. Tel de correcte antwoorden op. Bekijk in het kader onderaan de correctiesleutel wat het instapniveau van de kandidaat is.

2. Dan beoordeel je de geschreven tekst. Je gebruikt bij het beoordelen het beoordelingsmodel.

Elke instaptoets schriftelijk heeft een eigen beoordelingsmodel.

3. Per categorie lees je de omschrijvingen. Kies de omschrijving die het best bij de prestatie van de kandidaat past.

Het is belangrijk dat je de categorieën onafhankelijk van elkaar beoordeelt. Je beoordeelt de tekst dus verschillende keren.

✚ Tips

- Gebruik verschillende kleuren per beoordelingscategorie in het schriftelijke product. Als een fout onder verschillende categorieën valt, reken de fout alleen maar aan voor 1 categorie.
- Duid een fout die verschillende keren voorkomt maar 1 keer aan.
- Je kan ook het document ‘Aanwijzingen verbeteren schrijfproduct’ en de verklaring van enkele grammaticale termen uit de beoordelingsmodellen gebruiken. Je vindt dit in de handleiding.

4. Per categorie vertrek je van de omschrijving die vet omlind is.

- Als je oordeelt dat deze categorie niet gehaald wordt, lees je de omschrijving eronder.
- Als je oordeelt dat de kandidaat beter scoort dan de vet omlinjende omschrijving, lees je de omschrijving erboven.

5. Je noteert vervolgens de score die samenhangt met de omschrijving. Je kan **geen tussenscore** toekennen. Als je twijfelt tussen 2 scores, oordeel dan bij welke score de tekst het best aanleunt.

De scorewijzer is zo opgesteld dat je voor één van de categorieën uit het beoordelingsmodel één omschrijving lager mag behalen. De kandidaat zal dan uiteindelijk toch nog doorverwezen worden naar het instapniveau dat behaald werd voor de andere categorieën.

6. Merk je dat de kandidaat slechts een zeer beperkt schriftelijk product afleverde, waarbij beoordeling zo goed als onmogelijk is? Pols eerst bij de kandidaat dan moet de kandidaat de schriftelijke instaptoets van een niveau lager maken.

7. Wanneer je zowel voor lezen als voor schrijven een resultaat hebt, vul je dit in op het resultatenblad. Eventueel kan je ook opmerkingen noteren, die relevant zijn voor de lesgever, bv. iets over de tijdsduur, een deliberatie, ...